

TRIBUNAL DE COMPTES D'ANDORRA

Informe relatiu als treballs de fiscalització
corresponents al tancament de l'exercici 2017 de
RAMADERS D'ANDORRA, SA

Maig de 2019

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	4
1.1. Objecte i abast	4
1.2. Metodologia	4
1.3. Naturalesa jurídica	5
1.4. Marc jurídic	5
1.5. Organització i control intern	6
2. FISCALITZACIÓ REALITZADA	7
2.1. Comptes anuals	7
2.1.1. Existències	11
2.1.2. Crèdits i comptes per cobrar a curt termini	11
2.1.3. Tresoreria i comptes financers.....	12
2.1.4. Patrimoni net.....	12
2.1.5. Deutes a curt termini.....	13
2.1.6. Creditors comercials i altres comptes a pagar	13
2.1.7. Import net de la xifra de negocis.....	14
2.1.8. Altres ingressos d'exploació	14
2.1.9. Altres ingressos i despeses no recurrents	15
2.1.10. Consum de mercaderies, matèries primeres i altres materials	15
2.1.11. Despeses de personal	15
2.1.12. Altres despeses d'exploació	16
2.1.13. Impost sobre societats.....	16
2.2. Execució del programa d'actuació, inversió i finançament.....	17
2.3. Altres aspectes a destacar.....	18
2.4. Evolució de les magnituds i ratis principals.....	20
3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS	24
4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS	24
5. CONCLUSIONS.....	24
6. AL·LEGACIONS	25
7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES	28

Abreviacions

LGFP: Llei general de les finances publiques

PGC: Pla general de comptabilitat

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Objecte i abast

D'acord amb l'art. 8 de la Llei del Tribunal de Comptes, de 13 d'abril de 2000, correspon a aquest Òrgan la fiscalització externa de la gestió econòmica, financera i comptable de les societats públiques, entre d'altres, Ramaders d'Andorra, SA.

La fiscalització de Ramaders d'Andorra, SA forma part dels treballs de fiscalització per a l'exercici 2017, d'acord amb les competències que té atribuïdes aquest Tribunal.

Aquesta actuació suposa la realització d'una auditoria de regularitat (financera i de compliment) de l'activitat economicofinancera de la Societat esmentada, desenvolupada en l'exercici 2017.

La informació comptable examinada ha estat la integrada per la liquidació de comptes lliurada al Tribunal de Comptes en data 29 de març de 2018 i consta, entre d'altres, de la documentació següent: balanç, compte de pèrdues i guanys, estat de canvis del patrimoni net, estat de flux d'efectiu, memòria i la liquidació del seu programa d'actuació per a l'exercici.

1.2. Metodologia

El treball s'ha realitzat d'acord amb els Principis i Normes d'Auditoria del Sector Públic i ha consistit en la realització d'aquelles proves selectives i revisions de procediments que s'han considerat necessàries en cada cas per a l'examen de les diferents àrees.

L'actuació portada a terme ha estat una auditoria de regularitat, que inclou una auditoria de legalitat o compliment i una auditoria financera, amb els següents objectius:

- Verificar si l'activitat economicofinancera de Ramaders d'Andorra, SA s'ha desenvolupat de conformitat amb les normes, disposicions i directrius que li són d'aplicació.
- Verificar si els comptes anuals i altres estats financers de Ramaders d'Andorra, SA expressen la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera, del resultat de les seves operacions, dels seus fluxos d'efectiu i que la informació economicofinancera es presenti d'acord amb el marc normatiu d'informació financera que li és d'aplicació.

No obstant això, en la mesura que s'han detectat en la fiscalització, en l'informe es posen de manifest incidències i conclusions que tenen a veure amb la gestió, és a dir, que indiquen si la gestió economicofinancera s'ha portat a terme amb criteris d'eficàcia, eficiència i economia.

Han estat objecte de la present fiscalització els fets generats per Ramaders d'Andorra, SA en l'exercici 2017 encara que, quan ha calgut per tenir incidència en l'exercici fiscalitzat, també ho han estat els d'exercicis anteriors i posteriors, abordant tant els aspectes comptables i pressupostaris com els patrimonials, així com els d'organització

i control intern existents en la societat. Al mateix temps, també s'ha verificat si es compleix amb la legalitat vigent en la gestió dels recursos públics.

No s'han portat a terme procediments específics, tendents a localitzar fets posteriors que poguessin afectar l'exercici fiscalitzat. No obstant això, en aquells casos en els quals s'ha comptat amb evidència d'algun tipus, originada amb posterioritat a la data de tancament dels exercicis, se n'ha fet referència a l'informe.

El treball de camp a les dependències de l'ens fiscalitzat va concloure el 10 de juliol de 2018.

1.3. Naturalesa jurídica

Ramaders d'Andorra, SA és una societat pública, per accions, creada per la Llei de creació de la societat Ramaders d'Andorra, SA de 10 de desembre de 1998.

L'objectiu de la Societat és la comercialització de bestiar criat i engreixat pels socis en explotacions ramaderes ubicades al Principat d'Andorra, d'acord amb les regles de producció de la Societat i les normes dictades pel Govern, així com l'adquisició de productes necessaris per a la cria i l'engreix del bestiar, matèries primeres, mitjans de producció i béns i serveis, per revendre'ls i facilitar-los als socis.

Igualment, té per objecte el sacrifici del bestiar, l'intercanvi, l'exportació, l'especejament i la transformació, la distribució, el transport, la congelació, l'emmagatzematge, el condicionament, la venda al major de canals, de carn d'especejament i de menuderies fresques i congelades de les espècies ovina, caprina, equina i bovina. La Societat té igualment per objecte la gestió i l'explotació de sales de desfer i escorxadors, públics o privats, mitjançant les modalitats establertes en la legislació vigent, i, en el supòsit d'escorxadors públics, sempre que calgui per garantir la prestació del servei públic.

Segons manifesta la Societat en els seus comptes anuals, la participació del Govern en la societat a 31 de desembre de 2017, és del 63%.

1.4. Marc jurídic

La legislació que regula l'activitat economicofinancera i comptable de Ramaders d'Andorra, SA en el període fiscalitzat es conté, fonamentalment, en les següents disposicions:

- Llei de creació de la societat Ramaders d'Andorra, SA de 10 de desembre de 1998 i les seves modificacions posteriors.
- Reglament intern de Ramaders d'Andorra, SA de 21 de desembre del 1999 i modificacions posteriors.
- Decret del 15-02-2012, pel qual s'aprova la modificació del Pla general de comptabilitat.
- Decret del 15-02-2012 del text refós de la Llei 30/2007, del 20 de desembre, de la comptabilitat dels empresaris, modificada per la Llei 8/2010, del 22 d'abril i per la Llei 26/2011, del 29 de desembre.

- Decret legislatiu del 26-02-2014 de publicació del text refós de la 20/2007, del 18 d'octubre, de societats anònimes i de responsabilitat limitada.
- Decret legislatiu del 20-5-2015 de publicació del text refós de la Llei general de les finances públiques, del 19 de desembre de 1996.
- Llei 3/2017, del 9 de febrer, del pressupost per a l'exercici del 2017.

1.5. Organització i control intern

El control intern és un procés integral de l'organització, responsabilitat dels òrgans de govern i direcció de la societat, dissenyat per afrontar els riscos i per aportar una seguretat raonable de què en la consecució de la missió de l'ens s'assoleixen els objectius de:

- Execució ordenada, ètica, econòmica, eficient i efectiva de les operacions.
- Compliment de les obligacions de responsabilitat.
- Compliment de les lleis i regulació aplicable.
- Salvaguarda dels recursos per evitar pèrdues, mal ús o danys.

En els treballs de fiscalització s'han estudiat i avaluat aquells procediments del control intern que hem considerat necessaris atenent l'abast i la naturalesa del treball, sense que l'esmentat estudi hagi pretès identificar necessàriament totes les debilitats que puguin existir, motiu pel qual no expresseu una opinió sobre el sistema de control intern de la societat. No obstant això, en el transcurs de l'informe es detallen aquelles observacions i recomanacions que han de possibilitar la millora dels procediments de control intern de la societat.

En aquest sentit, s'han posat de manifest debilitats significatives de control intern, les quals posen en risc la integritat dels actius i dels fons que gestiona la companyia. Aquestes es ressenyen a les notes 2.1.1, 2.1.2 i 2.1.7 de l'informe.

A partir de l'exercici 2013, la societat Ramaders d'Andorra, SA disposa de personal propi. Els recursos que utilitza són cedits pel Ministeri d'Agricultura: local, equips d'oficina, etc., en base a un contracte de cessió signat el 5 de desembre de 2014.

La societat no ha estat subjecta als controls per part de la intervenció general previstos en els articles 37, 39 i 42 de la LGFP.

2. FISCALITZACIÓ REALITZADA

2.1. Comptes anuals

Balanç

ACTIU				PASSIU			
Capítol	Nota	2017	2016	Capítol	Nota	2017	2016
A) ACTIUS NO CORRENTS		0,00	0,00	A) PATRIMONI NET	11	639.455,15	632.425,85
I Immobilitzat intangible	5	0,00	0,00	I Capital		270.455,40	270.455,40
II Immobilitzat tangible	6	0,00	0,00	II Prima d'emissió		0,00	0,00
III Inversions immobiliàries	7	0,00	0,00	III Reserves		329.463,68	274.843,48
IV Immobilitzat financer	8	0,00	0,00	IV Instruments de capital propis		0,00	0,00
				V Resultats d'exercicis anteriors		0,00	0,00
B) ACTIUS CORRENTS		1.052.446,35	1.051.617,52	VI Resultat de l'exercici		39.536,07	87.126,97
I Altres actius no corrents en venda	10	0,00	0,00	VII Dividend a compte		0,00	0,00
II Existències	9	16.461,66	19.620,38				
III Crèdits i comptes per cobrar a curt termini	8	396.701,24	431.206,18	B) PASSIUS NO CORRENTS		0,00	0,00
IV Inversions financeres a curt termini	8	0,00	0,00	I Provisions a llarg termini	13	0,00	0,00
V Tresoreria	8	638.499,33	600.790,96	II Deutes a llarg termini	12	0,00	0,00
VI Ajustaments per periodificació	8	784,12	0,00	III Deutes amb empreses del grup i associades a llarg termini	12	0,00	0,00
				IV Subvencions	12	0,00	0,00
				C) PASSIUS CORRENTS		412.991,19	419.191,67
				I Passius vinculats amb altres actius no corrents en venda	12	0,00	0,00
				II Provisions a curt termini	13	0,00	0,00
				III Deutes a curt termini	12	7.130,15	13.770,82
				IV Deutes amb empreses del grup i associades a curt termini	12	0,00	0,00
				V Creditors comercials i altres comptes a pagar	12	405.861,04	405.420,85
				VI Ajustaments per periodificació	12	0,00	0,00
TOTAL ACTIU		1.052.446,35	1.051.617,52	TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU		1.052.446,35	1.051.617,52

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Compte de pèrdues i guanys

Capítol	Nota	2017	2016
I INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	14.1	1.670.925,19	1.653.685,88
1 Import net de la xifra de negocis		1.588.456,17	1.566.601,94
2 Altres negocis d'explotació		82.469,02	87.083,94
II DESPESES D'EXPLOTACIÓ	14.2	-1.628.463,86	-1.558.264,24
1 Consum de mercaderies, matèries primes i altres materials		-1.516.005,10	-1.427.029,99
2 Despeses de personal		-78.097,73	-74.572,49
a) <i>Sous i salaris</i>		-67.617,07	-64.679,56
b) <i>Càrregues socials</i>		-10.480,66	-9.892,93
c) <i>Aportacions i dotacions per pensions</i>		0,00	0,00
3 Amortització, deteriorament i resultats per venda o baixa dels immobilitzats intangibles tangibles		0,00	0,00
4 Variació del deteriorament del circulant		4.761,23	-431,40
5 Altres despeses d'explotació		-39.122,26	-56.230,36
Resultat de l'explotació		42.461,33	95.421,64
III Resultat financer	14.3	1.054,69	1.298,64
1 Resultat financer		1.054,69	1.298,64
Resultat de les operacions		43.516,02	96.720,28
IV ALTRES INGRESSOS I DESPESES NO RECURRENTS	14.4	47,79	-306,58
1 Altres ingressos i despeses no recurrents		47,79	-306,58
Resultat abans d'impostos		43.563,81	96.413,70
V Impost de societats	15	-4.027,74	-9.286,72
Resultat de l'exercici		39.536,07	87.126,97

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Estat de canvis del patrimoni net

	Capital	Prima d'emissió	Reserva de revalorització	Altres reserves	Instruments de capital propis	Resultats d'exercicis anteriors	Altres aportacions de socis	Resultat de l'exercici	Dividend a compte	TOTAL
A) SALDO A 31/12/2015	270.455,40	0,00	0,00	202.155,98	0,00	0,00	0,00	79.466,97	0,00	552.078,35
I Ajustaments per canvis de criteris comptables 2009 i anteriors	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II Ajustaments per errors 2009 i anteriors	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B) SALDO AJUSTAT A 01/01/2016	270.455,40	0,00	0,00	202.155,98	0,00	0,00	0,00	79.466,97	0,00	552.078,35
I Resultat de l'exercici	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	87.126,97	0,00	87.126,97
II Ingressos i despeses reconeguts en patrimoni net	0,00	0,00	0,00	-6.779,47	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-6.779,47
III Operacions amb socis i propietaris	0,00	0,00	0,00	79.466,97	0,00	0,00	0,00	-79.466,97	0,00	0,00
1 Distribució de dividends	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2 Ampliacions/reduccions de capital	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3 Operacions amb accions o participacions pròpies (netes)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4 Altres moviments (aplicació del resultat de l'exercici anterior)	0,00	0,00	0,00	79.466,97	0,00	0,00	0,00	-79.466,97	0,00	0,00
C) SALDO A 31/12/2016	270.455,40	0,00	0,00	274.843,48	0,00	0,00	0,00	87.126,97	0,00	632.425,86
I Ajustaments per canvis de criteris comptables 2009 i anteriors	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
II Ajustaments per errors 2009 i anteriors	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
D) SALDO AJUSTAT A 01/01/2017	270.455,40	0,00	0,00	274.843,48	0,00	0,00	0,00	87.126,97	0,00	632.425,86
I Resultat de l'exercici	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	39.536,07	0,00	39.536,07
II Ingressos i despeses reconeguts en patrimoni net	0,00	0,00	0,00	-32.506,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-32.506,77
III Operacions amb socis i propietaris	0,00	0,00	0,00	87.126,96	0,00	0,00	0,00	-87.126,97	0,00	-0,01
1 Distribució de dividends	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2 Ampliacions/reduccions de capital	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3 Operacions amb accions o participacions pròpies (netes)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4 Altres moviments (aplicació del resultat de l'exercici anterior)	0,00	0,00	0,00	87.126,97	0,00	0,00	0,00	-87.126,97	0,00	0,00
E) SALDO A 31/12/2017	270.455,40	0,00	0,00	329.463,68	0,00	0,00	0,00	39.536,07	0,00	639.455,15

Font: Ramaders d'Andorra, SA

(Imports en euros)

Nota: L'import de -32.506,77 euros s'hauria de presentar en l'apartat C) II Ajustaments per errors 2016 i anteriors, enlloc de en l'apartat D) II Ingressos i despeses reconeguts en patrimoni net.

Estat de flux d'efectiu

	2.017
A) FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS D'EXPLOTACIÓ	70.215,14
1. Resultat abans d'impostos	43.563,81
2. Ajustaments del resultat.	-5.863,71
c) Variació de provisions (+/-).	-4.761,23
g) Ingressos financers (-).	-1.139,04
h) Despeses financeres (+).	84,35
k) Altres ingressos i despeses (-/+).	-47,79
3. Canvis en el capital corrent.	31.412,56
a) Existències (+/-).	3.158,72
b) Deutors i altres comptes a cobrar (+/-).	39.266,17
c) Altres actius corrents (+/-).	-784,11
d) Creditors i altres comptes a pagar (+/-).	440,19
e) Altres passius corrents (+/-).	-10.668,41
f) Altres actius i passius no corrents (+/-).	
4. Altres fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació.	1.102,48
a) Pagaments d'interessos (-).	-84,35
c) Cobraments d'interessos (+).	1.139,04
d) Altres pagaments (cobraments) (-/+)	47,79
5. Fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació (+/-1+/-2+/-3+/-4)	70.215,14
B) FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS D'INVERSIÓ	0,00
6. Pagaments per inversions (-).	0,00
7. Cobraments per desinversions (+).	0,00
8. Fluxos d'efectiu de les activitats d'inversió (7-6).	0,00
C) FLUXOS D'EFFECTIU DE LES ACTIVITATS DE FINANÇAMENT	-32.506,77
9. Cobraments i pagaments per instruments de patrimoni.	0,00
10. Cobraments i pagaments per instruments de passiu financer	-32.506,77
b) Devolució i amortització de	-32.506,77
4. Altres (-).	-32.506,77
11. Pagaments per dividendes i remuneracions d'altres instruments de patrimoni.	0,00
12. Fluxos d'efectiu de les activitats de finançament (+/-9+/-10-11)	-32.506,77
D) EFECTE DE LES VARIACIONS DEL TIPUS DE CANVI	0,00
E) AUGMENTS/DISMINUCIÓ NETA DE L'EFFECTIU O EQUIVALENTS (+/-A+/-B+/-C+/-D)	37.708,37
Efectiu o equivalents a l'inici del període	600.790,96
Efectiu o equivalents al final del període	638.499,33

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

2.1.1. Existències

La variació d'existències presenta les següents xifres:

	31/12/2017	31/12/2016
Matèries primeres i consumibles	16.461,66	19.620,38
Total	16.461,66	19.620,38

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

De la revisió de la composició de les existències dels saldos de la societat es desprèn:

Debilitats en el control intern

De les proves efectuades s'observen importants debilitats en el control intern de les transaccions de les operacions. Així, a més de la manca de l'adequada segregació de funcions entre les persones que intervenen en aquests procediments, s'han observat les incidències següents:

- No es controlen les compres de pinso ni les sortides, ni els moviments d'estoc des del distribuïdor.
- Les compres i vendes de pinso no es comptabilitzen durant l'exercici, i les existències inicials es regularitzen directament a final d'exercici.
- Es realitzen operacions d'intermediació en les quals no hi consten intervencions de control per part de la societat.
- No tenim constància que es realitzin recomptes físics de tots els magatzems de les existències de pinso al tancament de l'exercici.

Es recomana verificar les operacions descrites i que es prenguin les mesures adients per evitar que es reproduïxin situacions anàlogues a les esmentades.

2.1.2. Crèdits i comptes per cobrar a curt termini

El desglossament de l'epígraf de crèdits i comptes per cobrar a curt termini del balanç és el següent:

	31/12/2017	31/12/2016
Clients per vendes i prestacions de serveis	293.110,01	467.672,66
Deteriorament de crèdits per operacions comercials	0,00	-194.873,28
Resta de crèdits i comptes a cobrar	103.591,23	158.406,80
Total	396.701,24	431.206,18

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat es posa de manifest el següent:

Clients de dubtós cobrament

Els saldos inclosos en aquest epígraf incorporen deutes pendents de cobrament, meritats en exercicis anteriors i que no foren atesos al seu venciment.

Del saldo de 194.873 euros de clients de dubtós cobrament que hi havia a 31 de desembre de 2016, la societat n'ha cobrat durant l'exercici 4.761 euros, i ha donat com a pèrdua definitiva la resta per valor de 190.112 euros aplicant la provisió que s'havia constituït. Aquest deute havia estat reclamat judicialment contra el deutor afectat, i hi ha dues sentències judicials a favor de la societat que ascendeixen a 130.783 euros i 50.096 euros respectivament. Durant l'exercici 2017 es va realitzar una sol·licitud d'execució d'aquestes sentències davant el saig, però la tramitació va quedar suspesa en decretar la Batllia el 3 de novembre de 2017 la cessació de pagaments i fallida de la societat deutora. La Societat va sol·licitar el 4 de desembre de 2017, davant l'Administradora Judicial, la inclusió d'aquests crèdits en el procediment concursal. La Societat ha donat de baixa de la comptabilitat aquests deutes, malgrat estar el procediment concursal en curs.

Entenem que la Societat ha d'aplicar procediments que limitin el risc de cobrament evitant vendes a clients que presenten dificultats de pagament o, si s'escau, fixant polítiques que garanteixin el seu cobrament.

Debilitats en el control intern

La Societat no té implantat un mecanisme que permeti realitzar un seguiment periòdic dels venciments dels seus drets de cobrament, cosa que pot suposar que no es prenguin mesures adequades en el temps per evitar impagaments. Recomanem que s'estableixi un procediment de control intern en l'àrea de deutors que permeti identificar el detall de la cartera de clients per venciments, i fer-ne un seguiment periòdic, duent les accions necessàries per realitzar la gestió de cobrament fins a terme.

2.1.3. Tresoreria i comptes financers

El detall dels saldos que componen la rúbrica de tresoreria és el següent:

	<u>31/12/2017</u>	<u>31/12/2016</u>
Tresoreria	638.499,33	600.790,96
Total	638.499,33	600.790,96

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

2.1.4. Patrimoni net

El moviment del patrimoni net es resumeix en el següent quadre:

	<u>31/12/2016</u>	<u>Altes</u>	<u>Baixes</u>	<u>31/12/2017</u>
Capital	270.455,40	0,00	0,00	270.455,40
Capital	270.455,40	0,00	0,00	270.455,40
Prima d'emissió	0,00	0,00	0,00	0,00
Reserves	274.843,48	94.316,94	-39.696,74	329.463,68
Reserva legal	54.091,08	0,00	0,00	54.091,08
Altres reserves	220.752,40	94.316,94	-39.696,74	275.372,60
Instruments de capital propis	0,00	0,00	0,00	0,00
Resultats d'exercicis anteriors	0,00	0,00	0,00	0,00
Resultat de l'exercici	87.126,97	39.536,07	-87.126,97	39.536,07
Dividend a compte	0,00	0,00	0,00	0,00
Total	632.425,85	133.853,02	-126.823,72	639.455,15

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

De la revisió efectuada es desprenen les observacions següents:

Tractament comptable dels resultats de l'exercici

La Societat rep anualment transferències de Govern amb la finalitat de cobrir les necessitats de finançament de la seva activitat. D'acord amb l'article 16.1 de la Llei del pressupost per a l'exercici del 2017, *un cop aprovada la liquidació de comptes de les entitats beneficiàries de transferències nominatives per part dels òrgans competents d'aquestes entitats, i sempre que no s'hagi compromès el total de la despesa pressupostada, aquests organismes han de retornar al Govern els ingressos obtinguts amb la transferència i no utilitzats durant l'exercici pressupostari. El Govern, amb sol·licitud prèvia de l'entitat beneficiària, pot autoritzar aquesta entitat a mantenir els ingressos obtinguts amb la transferència i no utilitzats durant l'exercici pressupostari perquè no està afectada per finançar diferències de venciment entre els drets i les obligacions durant l'exercici, sempre que l'entitat acrediti al Govern aquestes necessitats de tresoreria i per finançar romanents de tresoreria negatius.*

Atenent al que es regula per la norma anteriorment esmentada, els imports de les transferències no aplicades de l'exercici i d'exercicis anteriors tenen el caràcter de reintegrables i no poden ser considerats com a resultats o patrimoni net, han de ser registrats com un passiu de conformitat amb el que disposa el punt 1er de la secció 3a del capítol 1er del PGC.

2.1.5. Deutes a curt termini

El desglossament de l'epígraf de deutes a curt termini és el següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2017	Saldo a 31/12/2016	Variació
Caixa Andorrana de Seguretat Social creditora	2.035,17	2.027,37	7,80
Administracions públiques creditores	5.088,75	11.743,45	-6.654,70
Altres deutes	6,23	-	6,23
Total	7.130,15	13.770,82	-6.640,67

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

2.1.6. Creditors comercials i altres comptes a pagar

El desglossament de l'epígraf de creditors comercials i altres comptes a pagar és el següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2017	Saldo a 31/12/2016	Variació
Proveïdors i creditors	372.985,38	317.680,44	55.304,94
Primes pendents de repartir	32.875,66	87.740,41	-54.864,75
Total	405.861,04	405.420,85	440,19

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

2.1.7. Import net de la xifra de negocis

El detall dels ingressos obtinguts per vendes és el següent:

Descripció	Saldo 2017	Saldo 2016	Variació
Venda de carn	1.173.279,49	1.165.090,99	8.188,50
Venda de pinso	406.897,75	391.805,93	15.091,82
Venda de pells i menuts	8.278,93	9.705,02	-1.426,09
Total	1.588.456,17	1.566.601,94	21.854,23

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat s'ha observat el següent:

Ràpels sobre vendes

L'import net de la xifra de negocis no recull els ràpels sobre vendes concedits a clients, que es troben comptabilitzats a l'epígraf de despeses per consum de mercaderies i ascendeixen a 6.186 euros.

Debilitats de control intern

Les debilitats de control intern detectades no permeten garantir que totes les compres de pinso hagin estat correctament facturades posteriorment i, per tant, la integritat del capítol d'ingressos.

2.1.8. Altres ingressos d'explotació

Ramaders d'Andorra, SA ha rebut en l'exercici les següents subvencions i altres ingressos:

Descripció	Saldo 2017	Saldo 2016	Variació
Subvenció promoció i comercialització bestiar de venda	57.915,00	58.500,00	-585,00
Cessió de mitjans tècnics i humans per part de Govern	11.740,00	11.740,00	-
Comissions per gestió de les primes	12.814,02	16.843,94	-4.029,92
Total	82.469,02	87.083,94	-4.614,92

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

De la revisió de l'apartat en deriven les observacions següents:

Comptabilització de la subvenció del Govern per al finançament dels dèficits de la societat

El Pla general de comptabilitat vigent a Andorra a partir de l'exercici 2009 estableix que les subvencions *atorgades per socis o propietaris no constitueixen ingressos i es registraran directament en els fons propis*. Atès que el Govern és soci majoritari de Ramaders d'Andorra, SA, les subvencions destinades a cobrir els dèficits d'explotació, atorgades per Govern, no s'han d'imputar en el compte de pèrdues i guanys.

2.1.9. Altres ingressos i despeses no recurrents

El detall dels ingressos i despeses no recurrents és el següent:

	2017	2016
Altres ingressos no recurrents	47,79	0,00
Altres despeses no recurrents	0,00	-306,58
Total	47,79	-306,58

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

2.1.10. Consum de mercaderies, matèries primeres i altres materials

El següent quadre resumeix les despeses per aprovisionaments:

Descripció	Saldo 2017	Saldo 2016	Variació
Compra de vedells i corders	1.057.385,32	1.043.820,26	13.565,06
Compra de pinso	387.614,09	341.158,85	46.455,24
Treballs realitzats per altres empreses	13.063,91	1.169,32	11.894,59
Sacrifici d'animals	12.936,60	13.220,79	-284,19
Transport d'animals	24.485,13	24.490,52	-5,39
Especejament de vedells	11.175,00	9.940,00	1.235,00
Ràpels per compres	6.186,33	-	6.186,33
Variació d'existències	3.158,72	-6.769,75	9.928,47
Total	1.516.005,10	1.427.029,99	88.975,11

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Veure nota 2.1.7

De la revisió d'aquest apartat en deriven les observacions següents:

Despeses imputades en l'epígraf incorrecte

La Societat ha registrat en l'epígraf de consum de mercaderies, matèries primeres i altres materials les despeses de transport de la carn des de l'escorxador fins a les carnisseries, i que ascendeixen a 24.485 euros. Donada la naturalesa de la despesa, seria més adequat comptabilitzar-la a l'epígraf d'altres despeses d'explotació.

2.1.11. Despeses de personal

El següent quadre resumeix les despeses de personal:

Descripció	Saldo 2017	Saldo 2016	Variació
Sous i salaris	67.617,07	64.679,56	2.937,51
Càrregues socials	10.480,66	9.892,93	587,73
Total	78.097,73	74.572,49	3.525,24

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

2.1.12. Altres despeses d'explotació

El següent quadre resumeix les despeses per serveis externs:

Descripció	Saldo 2017	Saldo 2016	Variació
Serveis de professionals independents	4.974,52	16.944,88	-11.970,36
Assessorament comptable	10.539,12	9.200,84	1.338,28
Honoraris de certificació	4.371,80	-	4.371,80
Transports	0,01	12.391,83	-12.391,82
Primes d'assegurances	918,22	-	918,22
Serveis bancaris i similars	426,54	1.583,58	-1.157,04
Publicitat	5.229,67	3.184,48	2.045,19
Subministraments	100,80	290,53	-189,73
Altres serveis	11.746,14	11.837,55	-91,41
Taxes i tributs	815,44	796,67	18,77
Total	39.122,26	56.230,36	-17.108,10

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

2.1.13. Impost sobre societats

La Societat ha presentat la següent liquidació de l'impost sobre societats:

RESULTAT COMPTABLE ABANS IMPOSTOS	43.563,81
+/- Diferències permanents en l'impost	365,16
+ Impost radicació activitat econòmica	365,16
+/- Diferències temporals en l'impost	0,00
RESULTAT AJUSTAT	43.928,97
- Compensació de bases negatives	0,00
BASE DE TRIBUTACIÓ	43.928,97
Tipus de gravamen	10%
QUOTA DE TRIBUTACIÓ	4.392,90
+/- Deduccions i bonificacions	-365,16
- Impost radicació activitat econòmica	-365,16
QUOTA DE LIQUIDACIÓ PRÈVIA	4.027,74
+ Quota de tributació a compensar i deduccions i bonificacions no aplicades	0,00
QUOTA DE LIQUIDACIÓ	4.027,74
- Pagament a compte	-3.063,70
QUOTA DIFERENCIAL	964,04

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

De la revisió de l'apartat en deriven les observacions següents:

Base de tributació de l'exercici 2017 calculada incorrectament

Com es detalla a les notes 2.1.4 i 2.1.8, per a determinar el resultat de l'exercici de la societat i, per tant, la base de tributació de l'impost sobre societats, cal tenir en compte que les transferències del Govern tenen per finalitat cobrir les necessitats de finançament de l'activitat de la societat. Degut a aquest fet, la subvenció no aplicada s'hauria de considerar un deute a favor del Govern, sense que, per tant, es pugui convertir en beneficis de la societat.

De l'anterior en resulta que la societat ha considerat base de tributació, de forma indeguda, la part de la subvenció del Govern que no s'ha aplicat a la seva finalitat.

2.2. Execució del programa d'actuació, inversió i finançament

La Societat presenta una liquidació de pressupost on es comparen les previsions inicials aprovades per la llei del pressupost general per l'exercici fiscalitzat, amb les xifres que deriven de la seva comptabilitat:

Pressupost d'ingressos

CODCLASIF	NOMCLASIF	Pressupost 2017	Liquidat 2017	Dif (Liq-Pres)	% liquidat (Liq/Pres)
3	* TAXES I ALTRES INGRESSOS	1.490.500	1.601.318	113.456	7,61%
30	* VENDES	1.475.000	1.588.456	113.456	7,69%
300	* VENDES	1.475.000	1.588.456	113.456	7,69%
30000	Venda carn	1.012.000	1.173.279	161.279	15,94%
30002	Venda de pinso	450.000	406.898	-43.102	-9,58%
30003	Venda de pells i menuts	13.000	8.279	-4.721	-36,32%
31	* TAXES I ALTRES INGRESSOS	15.500	12.814	-2.686	-17,33%
310	* SERVEIS GENERALS	15.500	12.814	-2.686	-17,33%
31000	Contribució gestió primes	15.500	12.814	-2.686	-17,33%
39	* ALTRES INGRESSOS	0	48	48	N/A
399	ALTRES INGRESSOS DIVERSOS	0	48	48	N/A
39900	Ingressos extraordinaris	0	48	48	N/A
4	* TRANSFERÈNCIES CORRENTS	57.915	57.915	0	0,00%
42	* TRANSFERÈNCIES DE L' ESTAT	57.915	57.915	0	0,00%
420	* GOVERN D'ANDORRA	57.915	57.915	0	0,00%
42090	Altres transferències de Govern	57.915	57.915	0	0,00%
5	* INGRESSOS PATRIMONIALS	0	1.139	1.139	N/A
52	INTERESOS DE DIPOSITS	0	1.139	1.139	N/A
520	COMPTES BANCARIS	0	1.139	1.139	N/A
52000	Interessos financers comptes bancaris	0	1.139	1.139	N/A
TOTAL INGRESSOS		1.548.415	1.660.372	111.957	7,2%

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Pressupost de despeses

CODCLASIF	NOMCLASIF	Pressupost 2017	Liquidat 2017	Dif (Liq-Pres)	% liquidat (Liq/Pres)
1	DESPESES PERSONAL	82.165	78.098	-4.067	-4,95%
11	PERSONAL FIX	67.348	67.617	269	0,40%
110	REMU. BÀSIQUES I ALTRES REMU. PERSONAL FIX	67.348	67.617	269	0,40%
11000	Sou personal contractual	67.348	67.617	269	0,40%
16	DESPESES SOCIALS A CÀRREC DE L'EMPLEADOR	14.817	10.481	-4.336	-29,27%
160	QUOTES DE SEGURETAT SOCIAL	14.817	10.481	-4.336	-29,27%
16010	CASS personal contractual	14.817	10.481	-4.336	-29,27%
2	CONSUMS DE BÉNS CORRENTS I SERVEIS	1.465.650	1.543.830	77.262	5,27%
22	MATERIAL, SUBMINISTRAMENTS I ALTRES	1.464.150	1.543.830	78.762	5,38%
220	MATERIAL D'OFICINA	0	101	101	N/A
22000	Material d'oficina ordinari i altres varis	0	101	101	N/A
221	SUBMINISTRAMENTS	1.362.500	1.451.192	88.692	6,51%
22170	Compra bestiar	960.000	1.063.572	103.572	10,79%
22172	Compra de pinso	401.000	387.614	-13.386	-3,34%
22190	Altres subministraments	1.500	6	-1.494	-99,59%
224	PRIMES D'ASSEGURANCES	0	918	918	N/A
22400	Primes d'assegurances	0	918	918	N/A
225	TRIBUTS	3.500	4.843	1.343	38,38%
22520	Tributs	1.000	815	-185	-18,46%
22521	Impost de societats	2.500	4.028	1.528	61,11%
226	ALTRES SERVEIS	1.150	0	-1.150	-100,00%
22610	Atencions protocol·làries i de representació	100	0	-100	-100,00%
22660	Reunions conferències i cursets	1.050	0	-1.050	-100,00%
227	TREBALLS REALITZATS PER ALTRES EMPRESES	97.000	86.776	-10.224	-10,54%
22730	Processament de dades	3.000	0	-3.000	-100,00%
22760	Estudis i treballs tècnics	24.000	32.949	8.949	37,29%
22770	Publicitat i propaganda	15.000	5.230	-9.770	-65,14%
22780	Sacrifici animals i transport	55.000	48.597	-6.403	-11,64%
23	INDEMNITZACIONS PER SERVEIS	1.500	0	-1.500	-100,00%
231	LOCOMOCIÓ I DESPLAÇAMENTS	1.500	0	-1.500	-100,00%
23100	Desplaçaments	1.500	0	-1.500	-100,00%
3	DESPESES FINANCERES	600	511	-89	-14,85%
34	DE DIPÒSITS, FIANCES I ALTRES	600	511	-89	-14,85%
349	ALTRES DESPESES FINANCERES	600	511	-89	-14,85%
34900	Altres despeses financeres	0	84	84	N/A
34910	Comissions serveis bancaris	600	427	-173	-28,91%
TOTAL DESPESES		1.548.415	1.622.438	77.173	4,98%
ESTALVI		0	37.934		

Font: Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

2.3. Altres aspectes a destacar

Així mateix, de la revisió efectuada s'han observat els següents aspectes a mencionar:

Control pressupostari

Segons l'article 10 dels estatuts de Ramaders d'Andorra, SA, l'entitat romandrà sotmesa al control financer de la Intervenció general del Govern en els termes establerts en la LGFP.

L'article 36.3 de la LGFP, estableix, que *el Govern ha d'aprovar, mitjançant un reglament, anualment i durant el primer trimestre de l'any posterior a l'any de tancament pressupostari, a proposta de la Intervenció General amb la conformitat prèvia del ministre encarregat de les finances, un programa de control pressupostari*

que determini les entitats parapúbliques o de dret públic, les societats públiques participades per l'Administració general amb incidència sobre les finances públiques i les entitats privades que reben subvencions, préstecs, avals i altres ajuts a càrrec del pressupost general, que estiguin subjectes al control pressupostari, així com la modalitat i l'abast de control a la qual estiguin subjectes.

Per decret de 29 de març de 2017, s'ha establert el programa per a l'exercici 2017 d'acord amb el qual Ramaders d'Andorra, SA no ha quedat subjecta a control pressupostari ni s'ha efectuat cap acció posterior en aquest sentit.

Control d'eficàcia i eficiència

La Societat no disposa, de forma generalitzada, d'eines (indicadors) per conèixer amb suficient detall els costos de les activitats que es realitzen. Per altra part, al pressupost aprovat per la Societat no s'estableixen els objectius a assolir. Aquests fets provoquen que no es puguin dur a terme avaluacions d'eficàcia i eficiència de les seves operacions.

2.4. Evolució de les magnituds i ratis principals

Es presenta a continuació l'evolució de les magnituds i ratis principals de la gestió economicofinancera de la societat:

Resum pressupost inicial d'ingressos

Pressupost d'ingressos	Pressupost 2010 (*)	Pressupost 2011 (*)	Pressupost 2012	Pressupost 2013 (**)	Pressupost 2014	Pressupost 2015 (**)	Pressupost 2016	Pressupost 2017
3. Taxes i altres ingressos	1.715.000	1.448.400	1.385.800	1.430.500	1.473.500	1.698.203	1.646.848	1.490.500
4. Transferències corrents	80.000	80.000	60.000	83.140	60.000	58.500	58.500	57.915
Ingressos corrents	1.795.000	1.528.400	1.445.800	1.513.640	1.533.500	1.756.703	1.705.348	1.548.415
Total ingressos	1.795.000	1.528.400	1.445.800	1.513.640	1.533.500	1.756.703	1.705.348	1.548.415

(*) Pròrroga pressupostària

(**) Imports corregits segons la nota del punt 2.2 de l'informe corresponent

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA

(Imports en euros)

Resum pressupost inicial de despeses

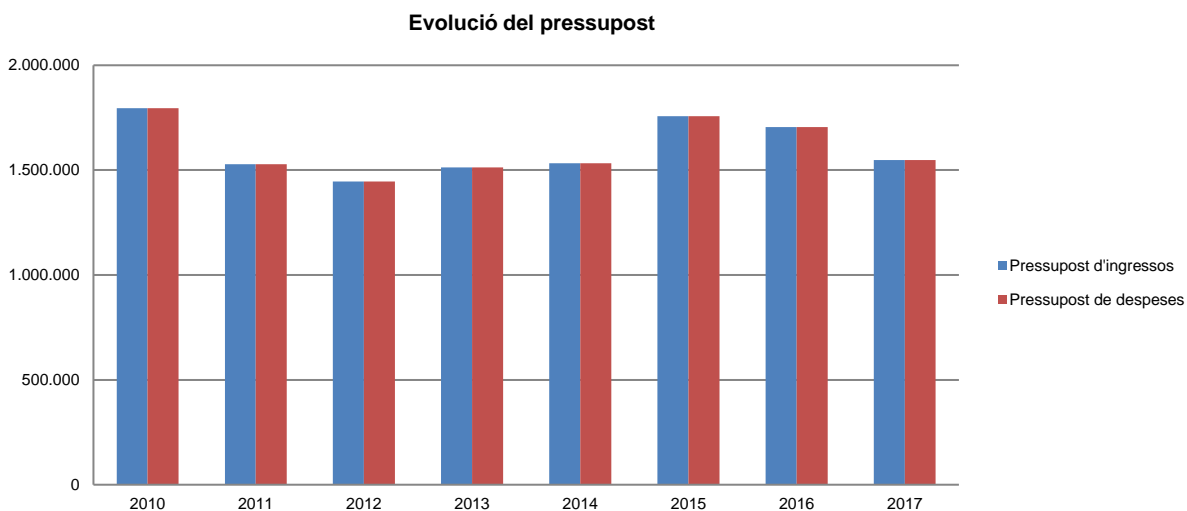
Pressupost de despeses	Pressupost 2010 (*)	Pressupost 2011 (*)	Pressupost 2012	Pressupost 2013 (**)	Pressupost 2014	Pressupost 2015	Pressupost 2016	Pressupost 2017
1. Despeses de personal	-	-	-	29.140	29.140	50.090	51.232	82.165
2. Consum de béns corrents i serveis	1.794.041	1.528.050	1.444.800	1.484.100	1.503.860	1.706.013	1.653.516	1.465.650
3. Despeses financeres	959	350	1.000	400	500	600	600	600
Despeses corrents	1.795.000	1.528.400	1.445.800	1.513.640	1.533.500	1.756.703	1.705.348	1.548.415
Total despeses	1.795.000	1.528.400	1.445.800	1.513.640	1.533.500	1.756.703	1.705.348	1.548.415

(*) Pròrroga pressupostària

(**) Imports corregits segons la nota del punt 2.2 de l'informe corresponent

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA

(Imports en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA

(Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost d'ingressos

Pressupost d'ingressos	Liquidat 2010	Liquidat 2011	Liquidat 2012 (*)	Liquidat 2013 (*)	Liquidat 2014	Liquidat 2015 (*)	Liquidat 2016 (*)	Liquidat 2017
3. Taxes i altres ingressos	1.368.893	1.380.042	1.517.301	1.697.179	1.560.737	1.440.987	1.586.139	1.601.318
4. Transferències corrents	78.597	80.000	60.000	83.140	60.000	58.500	58.500	57.915
5. Ingressos patrimonials	-	-	216	1.266	1.190	1.356	1.410	1.139
Ingressos corrents	1.447.490	1.460.042	1.577.517	1.781.585	1.621.927	1.500.843	1.646.049	1.660.372
Total ingressos	1.447.490	1.460.042	1.577.517	1.781.585	1.621.927	1.500.843	1.646.049	1.660.372

(*) Imports corregits segons la nota del punt 2.2 de l'informe corresponent

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA

(Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost de despeses

Pressupost de despeses	Liquidat 2010	Liquidat 2011	Liquidat 2012	Liquidat 2013	Liquidat 2014	Liquidat 2015	Liquidat 2016	Liquidat 2017
1. Despeses de personal	-	-	-	33.364	51.172	57.533	74.572	78.098
2. Consum de béns corrents i serveis	1.413.078	1.427.509	1.503.266	1.679.007	1.502.180	1.364.842	1.485.993	1.543.830
3. Despeses financeres	1.070	312	436	570	785	467	1.695	511
Despeses corrents	1.414.148	1.427.821	1.503.702	1.712.941	1.554.137	1.422.842	1.562.260	1.622.439
Total despeses	1.414.148	1.427.821	1.503.702	1.712.941	1.554.137	1.422.842	1.562.260	1.622.439

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

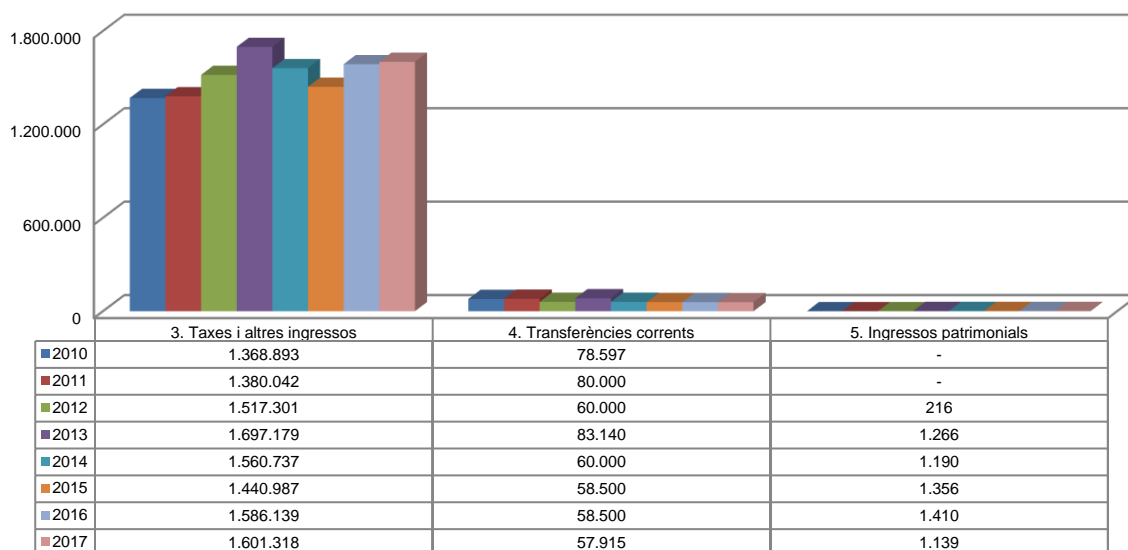
Evolució liquidació del pressupost

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

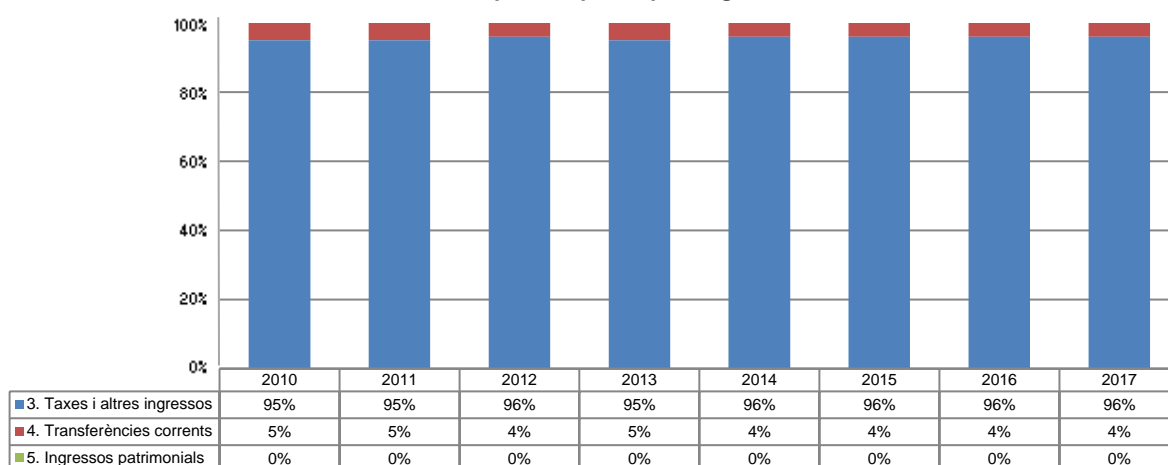
La distribució de les liquidacions d'ingressos i despeses dels darrers exercicis es representa gràficament en els quadres següents:

Liquidació pressupost ingressos valor absolut

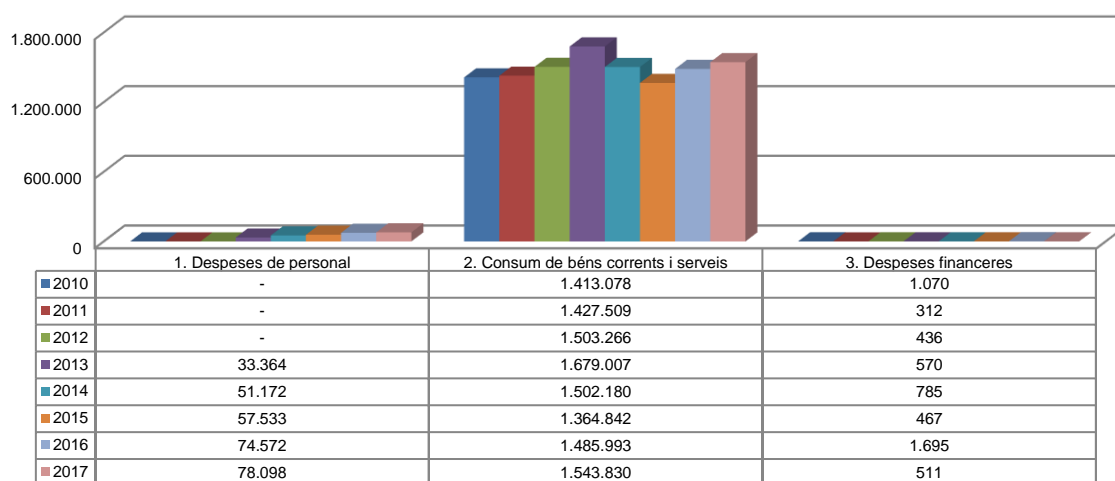
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Liquidació pressupost ingressos valor relatiu

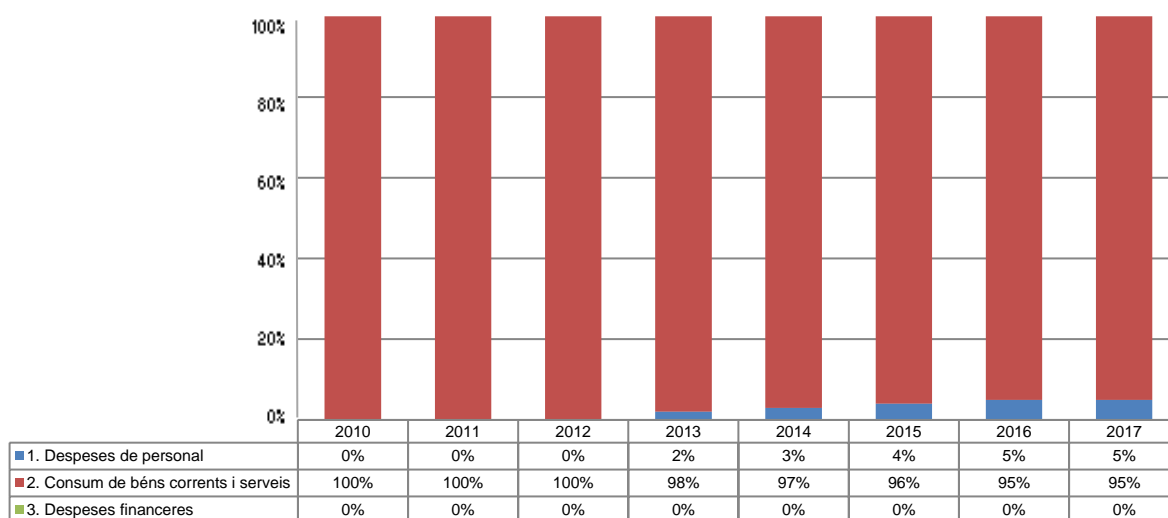
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA

Liquidació pressupost despeses valor absolut

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Liquidació pressupost despeses valor relatiu

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA

Resultat pressupostari

Es presenta a continuació l'evolució del resultat pressupostari:

Descripció	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Total ingressos liquidats	1.447.490	1.460.042	1.577.517	1.781.585	1.621.927	1.500.843	1.646.049	1.660.372
Total despeses liquidades	1.414.148	1.427.821	1.503.702	1.712.941	1.554.137	1.422.842	1.562.260	1.622.439
Resultat pressupostari	33.342	32.221	73.815	68.644	67.790	78.001	83.789	37.933

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

Indicadors i ratis

Ratis de liquiditat			Exercici 2013	Exercici 2014	Exercici 2015	Exercici 2016	Exercici 2017
Fons de maniobra (Hauria de tenir valor positiu)	=	Actiu corrent - Passiu corrent	488.804	475.875	552.078	632.426	639.455
Rati de liquiditat (El valor hauria de fluctuar entre el 150% i 200%)	=	Actiu corrent Passiu corrent	163,0%	168,7%	189,7%	250,9%	254,8%
Rati de tresoreria (Valor pròxim al 100%)	=	Efectiu i altres actius líquids equivalents Passiu corrent	81,9%	80,9%	126,5%	143,3%	154,6%
Indicadors			Exercici 2013	Exercici 2014	Exercici 2015	Exercici 2016	Exercici 2017
Indicadors de subvencions (% de subvencions sobre els ingressos d'explotació)	=	Altres ingressos d'explotació Ingressos d'explotació	5,5%	5,3%	5,5%	5,3%	4,9%
Indicador de xifra de negoci (% de la xifra de negoci sobre els ingressos d'explotació)	=	Import net de la xifra de negoci Ingressos d'explotació	94,5%	94,7%	94,5%	94,7%	95,1%
Indicador de consum (% de les despeses de consum de mercaderies, matèries primes i altres materials, respecte al total de les despeses d'explotació)	=	Consum de mercaderies, matèries primes i altres materials Despeses d'explotació	92,1%	90,0%	92,0%	91,6%	93,1%
Ratis de rendibilitat			Exercici 2013	Exercici 2014	Exercici 2015	Exercici 2016	Exercici 2017
Rendibilitat financera (Taxes més elevades indiquen una major rendibilitat del patrimoni propietat dels accionistes)	=	Benefici net Patrimoni net	3,3%	-2,9%	14,4%	13,8%	6,2%
Rendibilitat econòmica (Taxes més elevades indiquen una major productivitat de l'actiu)	=	Benefici abans d'impostos Actiu total	1,5%	-1,1%	7,5%	9,2%	4,1%
Terminis de cobrament i pagament			Exercici 2013	Exercici 2014	Exercici 2015	Exercici 2016	Exercici 2017
Termini de cobrament x dies (Mesura els dies que de mitjana l'empresa està trigant a cobrar dels seus clients)	=	Clients x 365 Ingressos d'explotació	124	133	91	95	87
Termini de pagament x dies (Mesura els dies que de mitjana l'empresa està trigant a pagar als seus proveïdors)	=	Proveïdors x 365 Despeses d'explotació	161	154	158	98	93
Ratis d'endeutament			Exercici 2013	Exercici 2014	Exercici 2015	Exercici 2016	Exercici 2017
Rati d'endeutament (Deutes totals de l'entitat respecte al total dels recursos obtinguts)	=	Passiu corrent i no corrent Total patrimoni net i passiu	61,4%	59,3%	52,7%	39,9%	39,2%
Rati de qualitat del deute (Pes dels creditors a llarg termini en el total de creditors)	=	Passiu corrent Passiu corrent i no corrent	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Rati de despeses financeres (Si és superior al 50% ens alerta que les despeses financeres són excessives)	=	Despeses financeres Ingressos d'explotació	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ratis de rotació			Exercici 2013	Exercici 2014	Exercici 2015	Exercici 2016	Exercici 2017
Rati de rotació de clients (Freqüència de recuperació dels comptes per cobrar. Com més rotació de clients, més beneficis per a l'empresa)	=	Ingressos d'explotació Clients	3	3	4	4	4
Rati de rotació de proveïdors (Freqüència de pagament als proveïdors)	=	Despeses d'explotació Proveïdors	2	2	2	4	4

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de Ramaders d'Andorra, SA
(Imports en euros)

3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

No s'han posat de manifest observacions diferents d'aquelles que deriven d'assumpes o pràctiques que provenen d'exercicis anteriors.

4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS

Les observacions i recomanacions formulades en exercicis anteriors, que deriven de fets que segueixen pendents o de pràctiques que s'han mantingut en aquest exercici, amb les matisacions o actualitzacions corresponents en el cas que n'hi hagi, es recullen a continuació:

- Dels treballs de fiscalització s'han observat debilitats de procediments i de control intern, les quals es detallen a les notes anteriors d'aquest informe, que recomanem adequar per garantir la integritat dels recursos que es gestionen i administren a través de la Societat. (notes 2.1.1, 2.1.2 i 2.1.7)
- D'acord amb l'article 16.1 de la Llei del pressupost per a l'exercici del 2017, Ramaders d'Andorra, SA, com a beneficiari de transferències nominatives del Govern, té l'obligació de reintegrar els sobrants d'aquestes subvencions que no s'han destinat a la finalitat que les han motivades. En aplicació d'aquest precepte, el patrimoni net de la societat s'hauria de minorar per les quanties que s'haurien de reconèixer a favor del Govern pels imports a reintegrar. (nota 2.1.4)
- El PGC estableix que les subvencions atorgades per socis o propietaris no constitueixen ingressos i es registraran directament en els fons propis. Atès que el Govern és soci majoritari de Ramaders d'Andorra, SA, les subvencions destinades a cobrir els dèficits d'explotació, atorgades per Govern, no s'han d'imputar en el compte de pèrdues i guanys. (nota 2.1.8)
- La Societat no disposa de forma generalitzada d'eines (indicadors) per conèixer amb suficient detall els costos de les activitats que es realitzen. Per altra banda, al pressupost aprovat per la Societat no s'estableixen els objectius a assolir. (nota 2.3)

5. CONCLUSIONS

De les verificacions efectuades d'acord amb procediments d'auditoria es desprèn que, excepte per les conseqüències que es deriven de les observacions contingudes en els apartats 3 i 4, els comptes anuals sotmesos a fiscalització expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera de la societat Ramaders d'Andorra, SA a 31 de desembre de 2017, dels resultats de les seves operacions i dels seus fluxos d'efectiu, i contenen, juntament amb la memòria que els acompanya, la informació necessària i suficient per a la seva interpretació i comprensió adequada, de conformitat amb els principis i normes comptables generalment acceptats, recollits en el marc normatiu d'informació financera que resulta d'aplicació.

6. AL·LEGACIONS

D'acord amb allò que preveuen els articles 3 i 10 de la Llei del Tribunal de Comptes es va trametre a Ramaders d'Andorra, SA el present informe per tal que pogués presentar les al·legacions que considerés oportunes.

Es transcriu a continuació la resposta rebuda:

Ramaders d'Andorra, S.A.
NRT: A-704454-M

Camí de la Grau · Edifici Prat del Rull
1r pis · Despatx 1.7
AD500 Andorra la Vella (Principat d'Andorra)
Tel. +376 875 741
agricultura.ramaders@andorra.ad

TRIBUNAL DE COMPTES	
REGISTRE D'ENTRADA	
Data d'entrada:	9/11/2018
Hora d'entrada:	12:20
Núm.:	171/18

Tribunal de Comptes
Sr. Francesc d'Assís PONS TOMÀS
Seu del Consell General
C/ Doctor Vilanova, 15 Planta -3
AD500 Andorra la Vella

Andorra la Vella, 6 de novembre de 2018

Senyor,

D'acord amb la seva carta rebuda el 24 d'octubre de 2018, li fem lliurament de les al·legacions corresponents a l'informe relatiu als treballs de fiscalització corresponents al tancament de l'exercici 2017, de Ramaders d'Andorra S.A.

Restem a la seva disposició per a qualsevol dubte o aclariment.

Molt atentament,

Sr. Gerard MARTINEZ CASANOVES
Gerent

Ramaders d'Andorra, S.A.
NRT: A-704454-M

Camí de la Grau · Edifici Prat del Rull
1r pis · Despatx 1.7
AD500 Andorra la Vella (Principat d'Andorra)
Tel. +376 875 741
agricultura.ramaders@andorra.ad

AL·LEGACIONS A LES OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS

(3) El PGC estableix que les subvencions atorgades per socis o propietaris no constitueixen ingressos i es registraran directament en els fons propis. Atès que el Govern és soci majoritari de Ramaders d'Andorra S.A., les subvencions a cobrir els dèficits d'explotació, atorgades per Govern, no s'han d'imputar en el compte de pèrdues i guanys.

El Departament d'Agricultura reconeix que la subvenció atorgada a Ramaders d'Andorra S.A. es realitza "en concepte de subvenció directa a les despeses de funcionament d'una societat pública i no es considera, pressupostàriament, una aportació del Govern a la societat, des de la seva posició de soci majoritari".

(4) La societat no disposa de forma generalitzada d'eines (indicadors) per conèixer amb suficient detall els costos de les activitats que es realitzen. Per altra banda, al pressupost aprovat per l'entitat no s'estableixen els objectius a assolir.

L'entitat ha elaborat per l'exercici 2017 uns indicadors per conèixer el detall dels costos de les activitats realitzades, aquests indicadors figuren al document de liquidació pressupostària lliurat al Ministeri de Finances.

Andorra la Vella, 6 de novembre de 2018

Sr. Gerard MARTINEZ CASANOVES

Gerent

7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES

El Tribunal de Comptes ha analitzat les al·legacions presentades i entén que no modifiquen els plantejaments evocats en el cos de l'informe, ni aporten cap informació complementària que permeti modificar les observacions i conclusions a les quals ha arribat el Tribunal després de l'examen de la documentació aportada durant els treballs de camp.